

היסטוריה דתי

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

לעולים חדשים

בבתי ספר דתיים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	—	(13×3)	—	39	נקודות
פרק שני	—	(22×1)	—	22	נקודות
פרק שלישי	—	(13×3)	—	39	נקודות
סך הכול	—			100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי.

ד. הוראות מיוחדות: בתשובותיך הבא עובדות, אל תסתפק בהערות כלליות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (39 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 1-5 (לכל שאלה – 13 נקודות).

1. במאות ה-19 וה-20 קמו באירופה מדינות לאום חדשות, ובתוכן מיעוטים אתניים רבים. **הסבר** קושי אחד של המיעוטים האתניים **או** קושי אחד של מדינות הלאום, שהתעורר במדינות האלה. **הצג** ניסיון אחד להתמודד עם הקושי שהסברת.
2. **הסבר** את רעיון הגאולה של אחד ממבשרי הציונות שלמדת עליו. **הצג** הצעה מעשית אחת של אחד ממבשרי הציונות בנוגע ליישוב ארץ-ישראל.
3. **הצג** את המטרה של התנועה הציונית על פי תכנית ב'זל. **הצג** שני מוסדות שהקימה התנועה הציונית כדי לקדם מטרה זו.
4. **הצג** גורם אחד לעלייתם של יהודים מתימן בתקופת העלייה השנייה, **והצג** גורם אחר לעלייתם של יהודים מרוסיה. **הצג** אחת מצורות ההתיישבות שהקימו עולי העלייה השנייה.
5. **הצג** שתי מטרות להקמה של יישובי "חומה ומגדל" בשנים 1936-1939. **ציין** יישוב אחד שהוקם בתקופה זו.

/המשך בעמוד 3/

פרק שני (22 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 6-7.

6. בנספח שלפניך מוצגות תמונות (ציורים עצמיים) של הצייר היהודי-גרמני מוריץ דניאל אופנהיים, שחי בגרמניה במאה ה-19. בתמונות האלה הוא צייר את עצמו בתקופות שונות בחייו. התבונן בתמונות וענה על שני הסעיפים א-ב.
- א. תהליך השתלבותו של הצייר בחברה הגרמנית, בעקבות תהליך האמנציפציה, בא לידי ביטוי בהבדלים שבין שתי התמונות שלפניך.
- הצג הבדל אחד בין התמונות, המלמד על התהליך שעבר הצייר. בסס את תשובתך על רכיב אחד מכל תמונה (סך הכול – שני רכיבים).
- ציין את התחום שבו ההבדל שהצגת בא לידי ביטוי.
- (11 נקודות)
- ב. על פי מה שלמדת, הצג שני תחומים אחרים שבהם השתלבו היהודים בחברה האירופית בעקבות תהליך האמנציפציה. (11 נקודות)
7. בנספח שלפניך מוצגת קריקטורה של תעמולה אנטישמית שפורסמה בגרמניה בשנות השלושים של המאה ה-20. התבונן בקריקטורה וענה על שני הסעיפים א-ב.
- א. ציין שני פריטים (רכיבים) בקריקטורה, והסבר בעזרתם את הניגוד בין היהודים ובין הגזע הארי על פי התעמולה הנאצית. (11 נקודות)
- ב. התעמולה האנטישמית בגרמניה התבססה על תורת הגזע. הסבר את תורת הגזע על פי מה שלמדת. (11 נקודות)

פרק שלישי (39 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 8-12 (לכל שאלה – 13 נקודות).

8. לאחר שגרמניה כבשה את פולין בספטמבר 1939, הייתה החמרה במדיניות האנטי־יהודית של הנאצים.

הסבר סיבה אחת להחמרה זו.

ציין שני צעדים של הנאצים נגד היהודים, שמבטאים החמרה זו.

9. ארצות הברית הצטרפה למלחמת העולם השנייה בחורף 1941.

הצג סיבה אחת להצטרפות של ארצות הברית למלחמה.

הצג פעולה אחת של ארצות הברית שהביאה לסיום המלחמה בשנת 1945.

10. לאחר פירוק תנועת המרי העברי פעלו המחתרות (ההגנה, האצ"ל והלח"י) בשתי דרכים נגד הבריטים.

הצג את שתי הדרכים האלה, ו**ציין** דוגמה אחת לכל דרך.

11. **הצג** את ההצעה שהתקבלה באו"ם בכ"ט בנובמבר 1947. **הסבר** סיבה אחת לתמיכה של ברית המועצות בהצעה זו.

12. **הצג** קושי אחד של היישוב היהודי שהוביל להחלטה על תכנית ד'.

הצג הישג אחד של היישוב בעקבות תכנית זו.

בהצלחה!

נספח לשאלה 6 — תמונות
מוריץ אופנהיים — ציורים עצמיים

1825

1819

(מתוך: אל מול עולם חדש, לבטים ומגמות בעידן האמנציפציה, תשס"ח, האוניברסיטה העברית בירושלים, עמ' 178, 180)

נספח לשאלה 7 — קריקטורה

(מתוך: http://idamclient.ushmm.org/PUBLICIMAGES/IDAM_USHMM/Image)